

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MÉGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyom-
dában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az ezredéves ünnepély.

Zombor, 1896. febr. 10.

Ezer évnek dicsőséges multját ünnepli meg hazánk.

Sok viszontagságon ment keresztül a magyar nemzet, még ezen idő eltelt, de mindig nagy s megsemmisíthetlen volt, mert habár sokféle és erős fegyverrel küzdöttek ellene ellenségei, mégis legyőzni nem voltak képesek.

A magyar mindig csak egy fegyverrel, a jog és igazság fegyverével küzdött, melylyel aztán győzött is.

Ezt bármint akarták is, a magyar nemzet ellenesei megtörni, nem sikerült nekik, mert az elkeseredett küzdelemben, bár milyen végzetesnek tünt is fel, az igazság győzött.

Nincs is nemzet, mely oly kitartón küzdött hazájáért ezer éven keresztül, mint a magyar, s ez diadalát ünnepli most, az 1896-ik esztendővel.

Dicső ünnepe ez a magyarnak, mert sok vérnek áldozatán és nagy munkával jutott el odáig, hogy ma már a magyar nemzet az európai nagy kulturnemzetek között is az első között foglal helyet.

Olyan dicső és nagy ünnepet kell tehát ez évfordulóból alkotni, hogy az maradandó emlékünek bizonyuljon be.

Ez ünnepélytől egyetlen egy magyarnak sem szabad hiányoznia; ott kell lennie, a legelső magyar embernek: a királynak, aki fényvel, pompával igazolást nyújt az iránt, hogy a magyar haza a multnak dicsőségét hirdeti az ezer év s zálogolást ad az iránt, hogy a jövő, a mult napok magaslatló munkáját fokozni lesz képes odáig, hogy a kulturnemzetek legelsőbbjei közé soroltassék a magyar nemzet.

Nem is habozunk ez iránt ígéretet tenni, hogy ez így lesz, mert mindannyian egy szívvel, egy lélekkel, odaadó fáradsággal és munkával, hazánknak csak dicsőséget óhajtunk szerezni.

A magyarnak büszkesége közé tartozik eme elhatározás, melyet másként nem is képzelhet el, hiszen, ha ez nem így volna, akkor meghazudtolná a multnak nagy törekvéseit és tetteit.

A mi szegényünkre válnék, ha a jövőben is nem oly kitartóan, oly odaadással munkálna tovább, mint ama őseink, kik megszerezték e hazát.

A jövőben még mindig nagy munka vár reánk, mert hány drága gyöngye van még hazánk földjének, mely el van rejtve, hogy munka árán azt felkeressük.

Nem lehet, hogy idegen keresse föl, mint ragyog a kincs, melyet ki kell emelnünk a föld gyomrából.

Nem, ez nem lehet, magunknak kell ezt megtennünk, mert van hozzá képességünk.

Okos és józan gondolkozásu a magyar nemzet, csak alkalmat és tért kell nyújtani tehetségének fejlesztéséhez.

És ehhez, ez ezredéves ünnepély, mely a „milleni kiállítás“-sal, meg fogja adni a lökerőt, olyanná fog bizonyítani ez, aminőnek elképzeljük s mely az erők további megacélozásához bő anyagot fog szolgálni.

Igyekezünk hát mindannyian, dúsgazdag és szegény egyaránt, ott lenni az ünnepélyen; vegyünk részt, örömmel, bizalommal benne s ismerjük meg önmagunkat és erőnket e kiállítás szemben, mely be fogja bizonyítani erős jellemünket és bizodalmat fog kölcsönözni a jövő munkájával szemben. Ugy legyen!

Uj indemnitás. A költségvetési vita a képviselőházban annyira vontatottan foly, hogy mindinkább elenyészik annak a valószínűsége, miként az indemnitás-fölhatalmazásban megállapított végső hatánapig, március hó végéig, létrejöhessen a budget-törvény. Február hó közepéig eltart a közoktatási költségvetés tárgyalása; hátra vannak még a kereskedelmi, földművelési, igazságügyi, honvédelmi és pénzügyi tárca budgetjei s hátra van a költségvetési előirányzatnak a főrendiházban való tárgyalása is. Ily körülmények közt a kormány már is számolni kénytelen az indemnitás meghosszabbításának szűkségével s erre vonatkozó törvényjavaslatát, értesülünk szerint, még február hó vége előtt be fogja nyújtani.

A delegációk idej ülésszaka. A külügyminiszternek Budapestben való időzése alatt megbeszélés tárgya volt közte és a magyar kormányelnök közt a delegációk egybeülésének időpontja is. Erre nézve nem jött ugyan még létre végleges megállapodás, kétségtelen azonban, hogy a delegációknak ezidén Budapestre egybeülő ülésszaka a szokottnál korábban, valószínűleg már május hó közepe táján vendi kezdetét. Az osztrák delegáció Budapestben épült diszes palotájában fogja tartani az üléseit.

Anyakönyvi rendeletek. A belügyminiszter az utóbbi időben anyakönyvi ügyekben több rendeletet bocsátott ki. Ezek egyikében kimondja, hogy a római és a görög-katolikus felek közt kötött házasság egyfelekezeti felek házasságának tekintendő. A gyermekek

mindig az apa vallását tartoznak követni. Egy másik rendeletben kimondja a miniszter, hogy az anyakönyvvezető csak tisztességes ruhában való megjelenést követelhet a felektől s nem követelheti, hogy olyan ruhában menjenek hozzá, mint ahogy a templomi szertartáshoz. Egy harmadik rendelet szerint a házasság akkor is érvényes, ha a felek megtagadják az anyakönyv aláírását.

Kozma László beszéde.

Kozma László az uj-verbázi választókerület országgyűlési képviselője a vallás- és közoktatási tárca költségvetésének tárgyalásakor folyó hó 6-án a következő nagyrédekű és osztatlan figyelemmel hallgatott beszédet mondotta:

Tisztelt képviselőház!

Előre kijelentem, hogy a t. ház idejét megbecsülve, nem szándékozom bekalandozni a közoktatási tárca, tágas tartományait. Ezt az eljárást annál nyugogtabban követelhetem, mert hiszen látom, hogy a közoktatási költségvetési vita folyamában már is, nálammal avatottabb erők járnak előttem és hivatottabbak fognak következni utánam.

En, felszólalásom fonálán tisztán csak a népoktatás, a népnevelés kérdését érintő észrevételekre szorítkozom.

Mindazonáltal, általánosságban kötelességemnek tartom kijelenteni azt, hogy a kormány közoktatási politikájában, a nemzeti eszme konszolidálásának vezérgondolatát, a rendelkezésre álló pénzerőnek megfelelően kidomborodva látom; szívesen elismerem, hogy a t. miniszter ur új alkotásaiban, új intézkedéseiben, a céltudatos tevékenység és azon irány dominál, miszerint a magyar nemzeti kultúra lehetőleg fejlesszessék.

Ebben az irányban van a közoktatásügy terén való eddigi nagy haladásunknak magyarázata; ebben van jövőnkönk biztosítéka is.

Hozzátehetem mindjárt, hogy részemről is szívesen látom: ha az állami költségvetés testében, a közoktatásügyi miniszterium dotációja, a többi tárcaéhoz viszonyítva, már a legközelebbi jövőben is, az eddiginél magasabb százalékban nyerne kifejezést.

De épen az a, már mutatkozó kedvező jelenség, hogy az állam pénzügyi javulásának eredményei, a közoktatási tárca keretében, már szintén kifejezésre juthattak, az a jogos remény, mely magából a költségvetés indokolásából fejlődik, hogy t. i. már a közelebbi időben, az eddiginél is jelentékenyebb összegek lesznek népoktatásunk fejlesztésére fordíthatók; ezek a momentumok kiválóképen azok, melyekhez teendő észrevételeimet kötni bátorodom.

A közoktatási tárca költségvetését egészében tekintve, csak megnyugvásunkra szolgálhat az, hogy ebben, közoktatásügyi politikánk sulypontja a népoktatásra, a népnevelésre van fektetve. — Ez az az egyedül biztos, az a szilárd basis, melyre — a mi felekezeteink és nemzetiségek által széttagolt hazánknak — egy egységes, nemzeti közművelődési építkezés fölrakható, mely a magyar kultúra védelmére kellő szeglet-bástyákat megbirja.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Szállj el...

*Szállj el lelkem, szállj el,
Messe, messze tájra,
S ne állj meg, míg nem érsz,
Az ő ablakába.*

*Nem is ablakába,
Hanem a szivóbe,
Annak is, annak is
Kellő közepébe.*

*Kérdezz meg tőle
Igazán szeret-e,
Vagy csak állok játék,
S hazugság szerelme?*

*Ha csak játszott velem,
S szerelmét hazudta,
Ne legyen e földön
Soha, sehol nyugta.*

*De hogyha igazán,
Szeretett és hűvel,
Áldja meg az Isten,
Mind a két kezével!*

Eichardt Károly.

AZ UDVARI BOLOND.

Novellta.

Írta: Horváth Sándor.

A napokban hallottam ezt a kedves kis történetet. Olaszban azurkék ege alatt, az örökös tavasz országában, hol annyi szenvedő nyert már enyhülést, élt egy herceg, kit a harmadnapos láz gyötört már hónapok óta. Messze földről ment oda enyhülést keresni s a Pó kies partján, egy sziklatömb tetején, valóságos virágerdő közepén épült villában telepedett le udvari bolondjával, kit mindenitvé magával vitt, bárhová ment is.

Herceg és bolond a rajongásig szerették egymást s innen magyarázható ki az is, hogy mióta a herceget oly állandóan gyötörte a láz, a bolond vidám kedélye is jóval alászállott. Nagyon elbusította ura szenvedése s az a gondolat, hogy elms tréfaival sem tudja őt többé jó kedvre deríteni.

Titkon, éjjel amikor a villában az utolsó cseléd is nyugalomra hajtotta már fejét, párnái közé temetkezve sirt, zokogott a bolond, könyveivel áztatva vankosát, míg ajkai hó imát mondogtak ura, a herceg egészségeért.

Majdnem minden éjet így virrasztott át, egyre azon gondolattal tételődve, ugyan miként segíthetne szegény urán, a szenvedő hercegen?

Nappal, valahányszor csak alkalma volt, mindenkit megszólított s tudakozódott tőle, vajh nem tudna-e valami szert a láz ellen?

Letit legyen az vándor, koldus, gazdag, szegény, akárkit hozott útjába a sors, de ő azzal szöba eredt s mindannyiszor keserű bucsút vett tőle, mert kérdésére mindig csak ezt nyerte válaszul:

— A láz ellen nem tudok semmit.

Sok, sok ideig hiába tudakozódott szer után, nem tudtak neki ajánlani. Azaz ajánlottak, de azok egyikétől sem enyhült a herceg betegsége.

Orvost csak akkor hivatott a herceg, ha már a kimerültség gyötörte a láz. Nem szerette látni sem az orvost.

Talán nem bizott benne?!

A villakert nyíló virágainak mámorító, illatos leheletét kapta szárnyára a langyos szellő s az édes illattal berepülte a villa környékét s a Pó pázsitos partjait. A fák lombkoronáin átszűrődtek a ragyogó nap vakító sugarai s megaranyozták az ágon csabosan dalogató kis madárka tarka, fényes tollait.

Gyönyörű nap volt. Az ég azurját egy parányi felhőske sem tarkította; tiszta fényben ragyogott bele a Pó nyugodt, fényes tükörébe.

A villa előtt elvezető uton ütött-kopott ruhában erősen eltikkadva egy ősz vándor haladt. A villa ablakából a bolond bánatos, sápadt arca meredt a messzeségbe...

A herceg aludt.

A bolond révedező tekintete megakadt a tova ballagó vándoron, s megpillantva őt, lábujjhegyen kiosont a szobából, utána sietett s beszélgetésbe elegedett vele.

Sok szó után tőle is szer után tudakozódott, mely a lázt megszüntetné.

Az öreg kész örömmel adta értésére, hogy igenis ő tud egy igen hathatós szert, amely már sok esetben, úgy szólván mindig megtette hatását; s a láz elmult tőle.

Alig hangzottak el az agg vándor szavai, a bolond, mintha kieserelték volna, táncolt örömben, majd pedig kipirult arccal az öreg nyaka köré fonta duzzadó karjait s homlokára csókot lehelt.

A vándort rendkívül meglepte a bolond eljárása, ki most egyre sürgette, mondaná meg már, vajjon mi lehet az a szer, amitől a láz elmulik?...

— A láz ellen leghathatósabb orvosság az — ijedség! Tapasztalatból tudom — válaszolá az öreg, a bolond sürgetésére.

Tágra nyitott szemekkel bámult a bolond, de nem szólt semmit; egy telt erszényt nyomott a vándor markába s visszatért a villába, hol a herceg még mindig mélyen szunnyadozott.

Másnap délután kissé hűvösebb, de azért igen kellemes légáramlat feküdt a Pó tükre felett, melyben a nap aranytányérja zavartalanul fürdött ragyogó sugarait.

Csak növekvő megnyugvással konstataható az is t. ház, hogy a népoktatás vonalán a magyar állameszme következetesen, szemmel láthatóan tért hódít.

Méltóztassék azonban megengedni t. ház, hogy e pontnál a népiskolák általános államosításának felvetett kérdéséhez, magam részéről egy pár észrevétellel szintén hozzá járulhassak.

Kétségtelen, hogy az államosítás eszméjében, a magyar állam teljes kiépítése szempontjából nagy erők rejlenek; de nem kétséges az sem, hogy az általános államosításnak elgondolt megvalósítása, a mi uralkodó viszonyaink között, szinte leküzdhetetlen komplikációkkal járna.

Részemről helyeslem, hogy a kormány jelenlegi kulturpolitikája az iskolák általános államosításának az álláspontjára nem helyezkedik. Meggyőződésem, hogy a t. kultuszminiszter ur, ebbeli itt a házban tett határozott kijelentésével sok aggodalmat és szorongást oszlatt el.

Nézetem szerint egy ilyen általános államosítási kísérlet ma — amikor nagy szükség van arra, hogy alig életbelépett, korszaknyitójú alkotások konszolidálódjanak — egyértelmű lenne nem csupán a felekezetek hatékony, nyugodt működésének, — de egyértelmű lenne államháztartásunk rendjének megzavarásával is.

Hízen az az eredmény, melyet az államosítástól főképen várunk, a felekezeti iskolák többségében el van érve, sokban meg lett közelítve; igen, sokban csak megközelítve, de hát a fejlődés törvénye t. ház a felekezeti és az államosított iskolákra nézve ugyanaz: a fokozatos, a lépésről-lépésre való haladás törvénye.

A felekezeti iskolafentartók nemcsak azon hivatásnak felelnek meg, melyet a törvény és közművelődésünk követelménye eléjtik szab; de a nemzeti nyelvnek a hazafias szellem ápolását is kielégítő sikerrel teljesítik. Vannak a felekezeti iskolákban eredmények, minőket az államosított iskolákban is keresve kellene keresnünk.

Mivel azonban az ilyen általános kijelentésekben a részletek jelentősége nem érvényesül, engedje meg a t. ház, hogy csak egy konkrét esetet említhessek. A példát Bács-Bodrogh megyéből merítom, onnan, a hol a tanítás nyelve az iskolák többségében magyar. Itt, egy felekezeti alapítványhoz, egy felekezeti alapítvány határához van köve az az eredmény, hogy a megyének — különböző nyelvű nemzetiségek közé ékel — ev. ref. német ajkú iskoláiban a magyar nyelv tanítása, de a hazafias gondolkodás fejlesztése is olyan előmeneteket tesz, hogy ezen iskolák között ma már nem egy van olyan is, melyről azt lehetne mondanunk, hogy azok ma már nem is német ajkúak, hanem magyar iskolák, melyekben a német nyelv, mint ilyen tanítatik.

Nem, t. ház; nem volna helyes, mintegy erőszakosan eltönni a vallásos érzületnek olyan forrásait, melyek a hit ügyével a közoktatás és az állameszme ügyét együtt szolgálják.

Amde sietek észrevételeimhez hozzátenni azt is, hogy ott, azon felekezeti vagy nemzetiségi iskolákban, ahol ezt a nemzeti érdek elhanyagolása, vagy éppen sérelme szükségessé teszi: minden erélyt alkalmazandónak tartok, amely a törvényekből és az állam felügyeleti jogából fejleszthető.

Ide értem az iskolák felügyeletének kérdéséhez. Ide kell érkezni mindenkinek; bármely kiindulási ponttól, aki közoktatásunk biányainak, eredményeinek vizsgálatára vállalkozott.

Abban nincs köztünk véleménykülönbség, hogy, kivált a mi viszonyaink között az iskolák felügyeletének intézménye, az oktatás és nevelés terén való létesítés és fejlesztés szempontjából a legfontosabb. De alig lehet véleményeltérés köztünk a tekintetben is, hogy a mai állapotok a felügyelet igényeinek még mindig nem felelnek meg. Ezt egyébként a költségvetés indokolásában maga a t. miniszter ur is elismeri, kifejezést adván ott annak, hogy a tanfelügyelőségek létszámának szaporítását befejezett dolognak nem tekint. A miniszter ur ismert gondossága iránti bizalommal fogadom ezt a kijelentést. A tanfelügyelőségek személyzetének erősítése különösen a nemzetiségi vidékeken kívánatos. Méltóztassék megengedni tisztelt ház, hogy itt, csak egy pár pillanatig

Kora alkonyati szellő subant át a villa illatdus kertje felett, melyben a virágok bókoltatva hajtogatták piaci fejceskájukat...

A bolond sétára hívta urát, ki az ajánlatot elfogadta s csakugyan elhagyta a villát.

Jó ideig sétálgattak már, midőn a Pó egy sekélyebb részénél partra kötött csónakot ringatott a fodros habocska.

A bolond rendkívül vidám volt s elmés vicceivel urát is megnevettette, mit már régen nem tett. Belesalt a herceget a csónakba s beszédközben egy alkalmas pillanatot ellesve, kilökte őt a csónakból, bele a vízbe.

A herceg nagyon megijedt, de a következő percben már egy előrobogott bérkocsiban ült bolondjával, hazafelé vágatva.

A ház elmult, a herceg teljesen visszanyerte egészségét.

A bolond csinyje azonban kiszivárgott s a törvény emberei rátették a kezüket. Rövidesen balára ítélték szándékos emberölés miatt. A herceg azonban közbevetette magát és a bolondot felmentették; egy eszméje támadt, vissza akarta fizetni bolondjával a tettét.

Nem árulta el, hogy fel van mentve, hanem másnap reggel átadták szegény bolondot a bakónak...

Szegény ártatlan teremtés úgy remegett, mint a nyárfalevél, szemében ott égtek a fájdalom keserű cseppjei... Zokogott, sirt, mint egy gyermek s csak a príbekek támogatásával tudott a tőke mellé állani...

Felhangzott a jelszó s bárd helyett a bakó egy saját vizet zudított a bolond nyaka közé...

Az eget verő bahotázást csakhamar fájdalmas moraj váltotta föl...

A szemekben felragyogtak a könyvek s maga a herceg zokogott legjobban, átívelve jó bolondja — holt-tetemet...

Szegény bolond! — Meghalt — ijedtében...

Bács-Bodrogh megye tanfelügyeleti viszonyaival foglalkoztam.

Ha nem tanfelügyelője is az ember ennek a vármegyének, ezen adatok sulya alkotórészei összegörnyed.

Előrebocsátom, hogy a megye 455 elemi népiskolája közül, a felénél többnek tanítási nyelve nem magyar. A tankerület felügyeleti köre alá eső tanintézetek száma 574. Az ellenőrzése alá tartozó tanítók száma nem kevesebb, 1240. A tanköteles gyermekek száma 121281, az óvóköteleseké 10984. A tanfelügyelő öt törvényhatóság (egy megye három királyi város és egy törv. hat. joggal felruházott város) közigazgatási bizottságában működik, a mi az egész országban példátlan kiterjedésű munkatér. Mult évi ügyszáma a tanfelügyelőségeknek 5380.

Ha ezen adatokhoz hozzágondoljuk a tanfelügyelőnek külön törvények által hozzaalt sokféle teendőit, azt lehet mondani, hogy ilyen munkatérben a tanfelügyelő — noha másodmagával működik — feladatainak minden irányban megfelelni nem képes, ha még oly lelkiismeretes is, sőt minél lelkiismeretesebb — annál kevésbé. — Bácsmegyébe bizonyára elől áll azon tanfelügyelőségek sorában, melyeknek a munkaerő-szaporításra szüksége van.

Addig is azonban, míg e téren a felügyelet hatékonyaságának megígért fejlesztése bekövetkezik: üdvözlöm a t. miniszter urnak az iskolafelügyeleti intézmény fejlesztésére vonatkozó intézkedéseit. Ez sikerrel keesegtet, különösen akkor, ha a nemzetiségi iskolákra való vonatkozásban sikerül a célnak oly férfiakat megnyerni, akik a szükséges nyelvi ismeretnek és a kellő ügy-szeretnek birtokában vannak. — De előnyöket ígér az új intézmény nézetem szerint a tekintetben is, hogy ez uton bevihetőnek mutatkozik a közoktatásügy iránti intenzívebb érdeklődés a társadalom oly rétegeibe is, melyek eddig, sajnos, ez irányban érzéket alig tanusi voltak.

Be kell látnunk, én is belátom t. ház, hogy azon láncolatos közművelődési követelmények között, melyek egyaránt a közoktatási tárca felé fordulnak: az elsőbbség jogát megállapítani rendkívül nehéz. De a nehézség az igény sürgősségét nem abszorbeálhatja.

Ilyen igény az egyházak segélyezése is.

Az igen tisztelt közoktatási miniszter ur részéről, a házban, e kérdést illetőleg, tegnap tett kijelentések lényege fölment engem a szükkeblőség gyanúja alól: ha ezuttal különösen a protestáns egyházaknak jutó államesély felemelésének sürgősségét hangsúlyozni bátorodom.

A protestáns egyházak közeletében t. ház, hanyatlások jeleségei mutatkoznak. Az egyházi adóteher aránytalan, túl magas; a belső hivatalnokok javadalmazása, különösen a fölük megkövetelt szellemi képzettség főtételeihez arányosítva — túlszegény. A theol. akadémiák termében a hallgatók létszáma apad. Gyengébb egyházak megrendülnek. Pedig hiszen a prot. egyházi tevények működése, hatásában és irányzatában szintén az állameszme javára érvényesül.

Engedje meg a t. ház, hogy itt az egyházak segélyezésének kérdésénél, egyszerűs mind felszólalásom befejezése gyanánt, még egy jelesre rámutassak, s azt a t. közoktatási miniszter ur hazafias gondjaiba ajánlhassam.

Nem szabad kiküldnie figyelmünket egy évek óta tartó, s ha arányaiban tán nem is növekvő, de ma is eleven költözködési mozgalomnak. Az anyaországból — az önfentartás kényszere, a jobb boldogulás reménye által hajtatván — magyarok és német ajku, de jó hazafiak, részint külföldre, de nagyobb részben a magyar korona területeire, különösen hazánk déli vidékeire, kiváltképpen Horvát-Szlavóniába költözködnék és ott idegen nemzetiségek közé települnek.

A kiköltözők — szörványos visszaköltözések bizonyítják ezt — az idegenbe is magukkal viszik az anyaországhoz tartozás érzetét, visszavágyódásukban őrzik a nyelvüköt, a nemzetiségüköt való hűséget.

De sajnosan tapasztalható az is, hogy ott való elszigeteltségükben szegénységük mellett, ezt a hűséget fölsvíjva az élet gondja; szivósságukat leszereli az idegen nyelvű iskola, a fölünk elfordult érzületű oktatás.

T. ház! Az már nem pusztán felekezeti, az már egyenesen nemzeti, állami érdek, hogy ezek az anyaországból kiköltözött, de a magyar korona területén élő lelkek, nyelvükben, érzéseikben magyaroknak jó hazafiaknak megtartassanak, hogy benntk az anyaországhoz tartozás érzete, a magyar állampolgárság tudata ápolás-sék, szóval hogy őket fölünk, a hazától, a nemzetől, elidegenítő hatások végképen el ne sodorják.

A kiköltözötték irányában a fenntartás, a mentés nagy munkáját eddig csupán az egyházak, tudtommal kiválóképp a protestáns egyházak teljesítik, missioi intézményeik útján. Csak hogy az egyházak összetett ereje is, a föladat nagyságához mérve, csekély, kevés.

Központok kinalkognak oda lenn lelkeszi, tanítói állomások, iskolák szervezésére. Felettlőbb kívánatos, hogy az e részben föl-fölmerülő tervek, anyagi erő és megfelelő segély hiányában hazafias ábrándok — ne maradjanak.

Abban a bizonyosságban, hogy itt a felekezetek már nem csupán egyházi, de kiválóan állami, nemzeti érdekét szolgálják: fokozott jogosultságot lehet megállapítani annak az igénynek, hogy különösen azon egyházak, melyek itt kiválnak, a költségvetés mai arányait e címen is meghaladó államesélyben részesüljenek.

Ezt a jelenséget bátorodom a t. közoktatási miniszter ur hazafias gondjaiba ajánlani.

Egyebekben a költségvetést, mely a közművelődési téren való fokozatos haladásunk biztosítékait tartalmazza, — elfogadom.

Kaszinói közgyűlés és bankett.

Zombor, 1896. febr. 9.

A zombori polgári kaszinó-egylet ma tartotta meg rendez évi közgyűlését.

A közgyűlést Schmausz Endre, szabadkai főispán, az egyletnek 15 éven át volt elnöke nyitotta meg s szívélyes szavakban üdvözölte a nagy számban egybegyűlt tagokat. A titkári és pénztári jelentések letárgyalása és egyhangu tudomásul vétele után Schmausz Endre elnök a tisztikar és választmány nevében leköszönt kijelentvén, hogy ő továbbra a feléje irányuló bizalom dacára — miután a körülményei Szabadkára szólították — a zombori polgárság azon kedves otthonában és találkozó helyén a vezéri tisztet nem viselheti. A legmélyebb köszönetét és hálaját fejezte ki azon kinttűntető bizalomért, amely 15 éven át feléje irányult. A közgyűlésen jelen volt nagyszámú tagok egyhangu tüntető lelkedéssel üdvözölték Schmausz Endrét.

A közgyűlés elfogadván a tisztikar és választmány lemondását, Schmausz Endre indítványára Jauch Ferencet, a kaszinónak legidősebb tagját választották meg korelnökkül. A korelnök megnyitván újolag a közgyűlést, szólásra jelentkezett Fejér Gyula apát-plébános, aki gyönyörűen átgongolt beszédben azt indítványozta, hogy Schmausz Endrének 15 évi fáradszatlan elnöki működéséért, válassza őt meg a közgyűlés az egylet örökös díszelnökévé és festesse le a nagyterem számára arc-képét. Az indítvány egyhangulag határozattá emeltetett s erről Schmausz Endrét Pribil Ernő vezetése alatt egy küldöttség útján nyomban értesítették is.

Ezek után a közgyűlés a tisztujtást ejtette meg, amelynek eredménye a következő: Elnök: Pribil Ernő. Alelnök: Husvéth István. Jegyző: Czinkler Gyula. Pénztárnok: Heindlhofer Róbert. Igazgató: Popovits Sebő. Aligazgató: Thum Vince. Ügyész: Perviz Sándor. Választmány: Bárczy Ivan, Bittermann Nándor, dr. Dubon János, Fernbach Bálint, Fejér Gyula, Frey Imre, dr. Hável József, Kelő Mór, Késmárki Béla, Lang Flórián, Molnár István, Róheim Károly, Schlagger Gyula, Szauerborn Károly, Sztrilich Zsigmond, Tárcazy Mór, dr. Thim József, Valter Nándor, Vagemann Simon, Vuits A. Miklós. Számvizsgálók: Csarsch Sándor, Auth György, Raisz Lajos.

A választás után Pribil Ernő szép szavakban köszöntö meg egy a saját, mint a tisztikar nevében a feléjük irányult bizalmat. Biztosította a közgyűlést, hogy ő mindenkoron a legőszintűbben fogja az egylet érdekeit a szívében viselni. Tüntető éljenzéssel fogadták az új elnök szavait. Meglátszott a jelen voltak mindegyikén, hogy, mily örömmel látja Pribil Ernőt az elnöki székbén. Pribil Ernő társadalomunk egyik igen népszerű és legtevékenyebb tagja. Csak nyereségre a kaszinóra, hogy őt választották meg elnöknek.

Este a kaszinó helyiségeiben Schmausz Endre szabadkai főispán tiszteletére bankett volt, amelyen mintegy 200-an vettek részt. A banketten, amely jóval az éjféli órák után tul eltartott, Schmausz Endre a jelen voltak részéről tüntető ovációban részesült.

Az első felköszöntőt Fejér Gyula apát-plébános mondotta Schmausz Endrére, a mire Schmausz Endre a kaszinó tagjait köszöntötte fel lelkes beszédben. Trischler Károly Pribil Ernőre, Pribil Ernő a társjegyekre s azok jelenlevő képviselőire, dr. Horváth Ákos a hadseregére, Széchenyi József Pribil Ernőre, Krónits István Sándor Bélára, Sándor Béla Fernbach Bálintra, Fernbach Bálint Györfly Gézára, Delits örnagy Pribil Ernőre, Györfly Géza Popovits Sebőre, Schmausz Endre Sándor Bélára, Sándor Béla id. Husvéth Istvárra, dr. Duchon János Fejér Gyulára, Trischler Ferenc Koczkar Zsigmondra, Koczkar Zsigmond Popovits Sebőre, Fodor Mihály Schmausz Endrére stb. mondottak felköszöntőt.

*

Az első felköszöntőt Fejér Gyula apát-plébános mondotta Schmausz Endrére, a mire Schmausz Endre a kaszinó tagjait köszöntötte fel lelkes beszédben. Trischler Károly Pribil Ernőre, Pribil Ernő a társjegyekre s azok jelenlevő képviselőire, dr. Horváth Ákos a hadseregére, Széchenyi József Pribil Ernőre, Krónits István Sándor Bélára, Sándor Béla Fernbach Bálintra, Fernbach Bálint Györfly Gézára, Delits örnagy Pribil Ernőre, Györfly Géza Popovits Sebőre, Schmausz Endre Sándor Bélára, Sándor Béla id. Husvéth Istvárra, dr. Duchon János Fejér Gyulára, Trischler Ferenc Koczkar Zsigmondra, Koczkar Zsigmond Popovits Sebőre, Fodor Mihály Schmausz Endrére stb. mondottak felköszöntőt.

Az első felköszöntőt Fejér Gyula apát-plébános mondotta Schmausz Endrére, a mire Schmausz Endre a kaszinó tagjait köszöntötte fel lelkes beszédben. Trischler Károly Pribil Ernőre, Pribil Ernő a társjegyekre s azok jelenlevő képviselőire, dr. Horváth Ákos a hadseregére, Széchenyi József Pribil Ernőre, Krónits István Sándor Bélára, Sándor Béla Fernbach Bálintra, Fernbach Bálint Györfly Gézára, Delits örnagy Pribil Ernőre, Györfly Géza Popovits Sebőre, Schmausz Endre Sándor Bélára, Sándor Béla id. Husvéth Istvárra, dr. Duchon János Fejér Gyulára, Trischler Ferenc Koczkar Zsigmondra, Koczkar Zsigmond Popovits Sebőre, Fodor Mihály Schmausz Endrére stb. mondottak felköszöntőt.

Az új kereskedelmi és iparkamara megalakulása.

Befejezték végre a szegedi kereskedelmi és iparkamara egész kerületében a kültag-választásokat és a központi bizottság elnökéhez: Rainer József főkapitányhoz a napokban érkezett be az utolsó választási jegyzőkönyv, úgy hogy most már kintűzette a határidőt az alakuló ülésre.

Megválasztották a kamarába beltágokul:

Kereskedelmi osztály: Csányi János, Eisenstädter Nándor, id. Gál Ferenc, Gál Kálmán, Grasselly László, Horváth Lajos, May R. Miksa, Milkó Jakab, Prosznitz Vilmos, Szarvady Lajos, Tóth Péter, Weiner Miksa, Wagner Gusztáv, Vass Károly, Várnai Lipót, Winkler Mór.

Iparosztály: Adok István, Balogh Ferenc, Bába Sándor, Császár József, id. Gál Ferenc, Juranovits Ferenc, Kass János, Kun Bertalan, Lábdy Antal, Kichtenberg Mór, Popper M. Mór, Porgesz Henrik, Pósz Alajos, Rainer Károly, Rainer Ferenc, Schütz János.

A kamara kültagjai:

Hmvásárló: Bauer Gyula, Beregi Lajos, Feiner Mór, Horemusz István. Szentesről: Sonnenfeld Sámuel, Kanász Nagy Antal. Csongrádról: Rosenberg Ede, Fekete Lajos. Apatinból: ifj. Bekker Ferenc, Krieg Béla. Bajáról: Drescher Gyula, Lukács Gyula, Hunyady Antal, Mikolies Ignác. Kuláról: Schneider Vilmos, Vighardt Ede. Palánkáról: Michelsz Károly, Kristofek József. Szabadkáról: Ohmann Kálmán, Krizmanits János, Lendvay Antal, Pausits János. Újvidékről: Adamovits Sándor, Fischer Bernát, Brunner Ede, Menráth József. Zentáról: Deutsch Lajos, Kovácsécs József. Zomborból: Bikár Simon, Heindlhofer Róbert, Uhlrich Vince, Pekánovits András.

Rainer József központi bizottsági elnök az összes megválasztott tagokat február hó 16-án, vasárnap d. e. 11 órára hívta össze elnökválasztás céljából. Ennek az ülésnek egyedüli tárgya a kamarai elnök és a két osztályelnök megválasztása lesz és csak miután a kereskedelemügyi miniszter megerősíti a választási elnököket, következik majd a tulajdonképeni alakuló ülés, melyen a központi bizottság elnöke a régi kamara összes értékeit átadja az újonnan alakult kamarának.

E második és tulajdonképeni alakuló ülés körülbelül március közepére esik és azt mindjárt követni fogja az új kamara első érdemleges ülése is, melyen a fontos ügyek egész sorozata kerül tárgyalás alá.

Ujdonságok.

A város zászlója. Lapunk egyik barátjától kapjuk a következő sorokat: A millenium nagy ünnepére, a világra szóló bandériumra Zombor szab. kir. város törvényhatósága is küldeni fog néhány tagot. Ezeknek a város zászlóját és címerét kell a törvényhatóságok zászlai között bemutatni. De a városnak nincsen zászlaja! Beszerezni természetesen könnyű lenne. De mennyivel értékesebb lenne az a zászló, ha a város nemesen érző hőlyei maguk csinálják azt? Ugy igazán méltó lenne az az ünnep jelentőségéhez és méltó ünnep lenne ez a tény magára a város hőlyközösségére. E mellett pedig a zászló értékes emléktárgyat képezne a magasztos ünnepnek is. Valóban szép alkalom ez arra, hogy asszonyaink, leányaink szép és örök jelét adják hazafias, nemes gondolkodásunknak az ezredéves mult fényes nótáinak példáján való lelkesedésnek. Mi kívánjuk, hogy ez az ige mielőbb testté váljék.

Kinevezés. Dr. Vojnits István főispán Edel Pál, vármegyei központi rendszeres díjokat a szabályai szabályozásához első irnokká nevezte ki.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mike Róza görgey-szt.-inreai állami kisdudóvónót jelen minőségében az ó-soóvéi állami kisdudóvodához helyezte át.

Egyházmegyei hír. Erdújhelyi Menyhért kis-körösi plébános Rómában eszközleendő történelmi kutatások céljából fél évre szabadságot látván, a kis-körösi plébánia ideiglenes adminisztrációjával Gmitter Ferenc sz. Ferenczendi áldozár bízott meg.

Közügyülés. A zombori sport-egylet ma d. u. 5 órakor tartja meg rendes évi közgyűlést az egylet helyiségében. A tárgysorozat a következő: 1. A közgyűlés megnyitása. 2. Elnöki jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. A tisztikar lemondása és az új tisztikar megválasztása. 5. Nétalán benyújtott indítványok tárgyalása.

Eljegyzés. Bodiu Mihály helybeli m. kir. áll. főgimnáziumi eskütt tett s rendes tanár, Husvéth Gizella kisasszonyt, Husvéth István nagybirtokos polgártársunknak kedves és bájós leányát, f. hó 8-án eljegyezte.

A tábla ítélete. Racz György kulai föld-birtokos, kit a zombori kir. törvényszék Vaaly Endre kincstári uradalmi ispán ellen elkövetett rágalmazás miatt elítélte, a szegedi kir. tábla a vád és következményei alul fölmentette.

Megye-bál. A megye-bálra karzati jegyek még mindig kaphatók Hauke Imre vármegyei központi főszolgabírónál. — Felkértek a következő sorok közé-tételére: Felkértek mindazon magánosok, akik a megye-bálra érkező egy vagy több vendéget elszállásolni hajlandók, hogy ez iránti szíves ajánlataikkal Lederer Pál bálbizottsági titkárhoz fordulni kegyeskedjenek.

Helyreigazítás. Lapunk mult számában „So-rozás vármegyénkben“ c. a. egy hirt közöltünk. Ezen hírünkbe egy hiba csuszott be; Baján ugyanis nem március 2-től 8-ig, hanem március hó 23-tól 28-ig fognak a sorozások megtartatni.

Az iparos dalárda estélye. A zombori iparos dalárda folyó hó 8-án, szombaton a „Vadászkürt“ összes termeiben farsangi dal- és táncestélyt rendezett. Az estély pompásan, kifogástalanul sikerült. A közönség formálisan zsufolásig megtöltötte a termetet s a legjobb hangulatban a reggeli órákig együtt maradt. Ez alkalommal mutatta be a dalárda a jelszavát, amelyet dr. Horváth Ákos ur készített. Kétszer is el kellett a dalár-dának a jelszót énekelni, ami után a szerzőt, dr. Hor-váth Ákos urat lekenes megéljeneztek. A dalárának karénekei általános tetszést arattak, ugyszintén Kubato-vits Teréz k. a. és Gruda Pál ur előadásai. A kisasszony Reim Lajos „Gizike“ c. Gruda ur pedig Antal József „A tüsszentés ellen“ c. monológját adta elő. — Az első négyest 96 pár táncolta. A dalárda ezen estélyével újlag tanubizonyosságát adta életrealóságának.

Bankett. Bács-Almásan az ottani és a járásbeli közönség a mult héten nagyszabású bankettet rendezett Vojnits Máté, az almási járás új főszolgabírája tisztele-tére. A banketten igen sokan jelentek meg s tüntető óváciában részestették a főszolgabíró.

Táncmulatság. Az apatini koresolya-egyesület folyó hó 5-én zártkörű táncmulatságot rendezett az „Andrész“-féle vendéglő összes helyiségeiben. A mulatság minden tekintetben jól sikerült.

Uj vasut. Az ó-becse-ujvidéki vasut helyszínelé-sére — mint az „Ó-Becse és Vidéke“ írja — Kollár László budapesti mérnök, Zakó Milán országgyűlési képviselő, mint engedélyes megbízásából Ó Becsére érkezett, hogy a helyszínelést megtegye.

Táncmulatság. Az ó-szivaci hőlyvek 1896. évi február hó 13-án a „Huber“ szálloda helyiségeiben élőképkel egybekötött jótékonycélu táncmulatságot rendeznek.

Jutalomjáték. Csütörtökön a szintársulat ked-velt drámai szendéjének, Taboly Klementinának jutalom-játéka lesz. Szinre kerül Dumas „Idegen nők“ c. szin-műve. Felvonások közben Patajnő Vida Etelka urnó fog énekelni. Zongorán kíséri gróf Lubinsky.

Esküvő. Grossinger János ujvidéki gyógyszerész a mult héten esküdtött örök hűséget Schreiber Matild kisasszonynak. A násznagyit tisztelet dr. Flatt Viktor főispán s Rohonyi Gyula orsz. képviselő teljesítették.

Táncmulatság. Szontáról írják: „Folyó hó 8-án a szontai ifjuság egy fényesen sikerült táncmulatságot rendezett a Pardon-féle vendéglőben. A táncmulatságot vacsora előzte meg. Vidéki vendégekben sem volt hiány. Az első négyest 20 pár táncolta Stein H. ur rendezése alatt. Mondhatni, hogy Szontán még ily sikerült tánc-mulatság nem volt. Szontai intelligenciája csaknem kivétel nélkül ott volt. Tösztokban sem volt hiány, az elsőt Thurszky J. jegyző ur mondotta. A táncmulatság rendezésében Fritse Gyula urat, mint főrendezőzt illeti az orozslánrészt. O. Gy.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a zombori kir. törvénysszéknél aljegyzői állásra, Szabadka városánál pedig állatorvosi állásra.

Hangverseny. A bajai kereskedő-ifjak egylete 1896. évi február hó 22-én a „Nemzeti Szálló“ összes helyiségeiben táncvígalmmal egybekötött jótékonycélu hangversenyt rendez.

Álarcos bál. Az ó-becsei polgári magyar dalkör február hó 18-án nagy álarcos bált rendez.

Közügylési meghívó. A zombori első ö-n-segélyző szövetkezet folyó évi február hó 23-án d. e. pont 9 órakor saját helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívhatnak. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Közügylési elnök választása. 2. Igazgatósági jelentés a mult forgalmi évről. 3. A számadások megvizsgálása, a forgalom kimutatása és ezek jóváhagyása. 4. Igazgató, aligazgató, ig. tagok és a felügyelő-bizottság fölmentvényének megadása. 5. A XI. ciklus törzsbetéteinek mikénti kifizetése és nyere-ményének felosztása és a felügyelő-bizottság tisztelet-díjának megállapítása. 6. A XVI. ciklus megnyitása. 7. A 12 kilépett és esetleg leköszönő igazgatósági tagok választása. (Alapsz. 51. §.) 8. A felszerelések megbec-sülésére kiküldendő ötös bizottság megválasztása. 9. Nétáni indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlés előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnak írásban beadandók, később érkezők figyelembe nem vétetnek. Az 1—5. ponthoz a szövetkezetnek csak régi tagjai szólhatnak, a 7. pontban jelzett választásnál pedig, mely ugyanazon napon d. e. 10 órakor fog eszközöltetni, az új ciklus tagjai is be-folyhatnak. Egyben az igazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy a XI. ciklus 1895. évi december hó 31-én feloszlott és annak kifizetése folyamatban van. Ennél-fogva a kereskedelmi törvény 249. §-a és alapszabályaink 33. §-a értelmében felhívhatunk mindazok, kiknek ezen, vagy az előző években feloszlott ciklusokból bármi igényvel bírnak, követeléseiket 1896. évi december hó 31-ig érvényesítsék, miután ennek elmulasztása esetén mindenemű igényeik az alapszabályok 27. §-a értelmében elvülnek. A mérleg-kimutatás az egylet helyiségé-ben betekintethető. Kelt Zomborban, 1896. évi január hó 19-én. Tarczyay Mór s. k., igazgató.

Pályázat. Pályázat van hirdetve a bajai kir. járásbírósnál irnoki állásra.

Ütonállás. Varga Mátyas és Boros Imre zentai mezőőrök f. évi február hó 4-én portyáztak a határon, amikor utjokba vödött egy gyanus külsejű csavargó, kit igazolásra szólítottak föl. A fölcsöllított ember azon-ban felelet helyett a nála lévő furkos bottal a mező-őröknek esett. Ezek csak nehezen bírták az illetőt — kinek mint később kitudt a neve, Novák Mihály — ártalmatlanná tenni és bekisérni.

Furfangos család. B. I. zentai gabona nagy-kereskenőnek Valkány községben van egy magtar buzája. A tulajdonos a mult napokban, a Zentán vesztelő hajók egyikét a valkányi magtarból óhajtván megrakni, fogadott a nevezett községben 10 oláh fuvarost a buza elszállít-sására. A fuvarozás megkezdődött, de a hajón egy tapasztaltak, hogy valamelyik kocsirol következetesen homokkal kevert buza kerül a hajóba. A kormányos lesben állt és csakhamar megcsipte Roszi Juan fuvarost a homokos buzával. Eme ravasz oláhnak egész kocsi rakománya következetesen homokkal volt keverve. Roszi Juant a rendőrség rögtön vallatóra fogta és a vallomá-sból kitudt, hogy a jó madár a kocsijára rakott buzát alaposan megdézsmálta, a lopott buza helyett pedig — hogy a suly ne hibázzék — homokot kevert a zsá-kokba. A csalót elfogták.

Csizma nélkül. Bejött egy ember egy szál csizmában a rendőrségre s az egy szál csizmára mutatva keserű hangon ezt mondta:

— Látják ezt e?

Azt mondták neki:

— Látjuk.

Az ember erre megint azt mondta:

— No hát! A másikat ellopták, — keressék meg.

A mondott dolog fölött szörnyen elálmélkodának, mely úgy látszik, meglepte az embert is, mert az ujfen, így nyilatkozott még:

— Szallónaztam a bódba. A szallóna jó volt, a kenyér is a volt, de a jobbik szár csizmám mindig szorított. Hát lebzutam, oszt' a sarokba tettem. Mire a szallóna elfogyott, — valaki elkaparította. Szerencse, hogy csak az egyiket, mert másként mezitláb kellett volna elfjűnnöm a rendőrségre, amit kutyamódon szégyen-lettem volna.

A nyomozás menten megindult s a fél csizma menten megkerült.

Egy csavargó lopta el és épen akkor csipték meg a legényt, mikor az a fél csizmát az egyik zsbárusnál el akarta adni.

Az ember szörnyen megörült a visszakapott jószág-nak, ünnepelesen felhuzta s így szól:

— No hát, mondtam én, hogy nem hótt meg még az igazság. Csak azt tanujja ki az ember, hogy hól keresse.

Ezzel méltóságteljesen távozott.

Színház.

Rip van Winkle.

Csütörtök, február 6.

Planquettének, zenei szépségeiben a „Kornevillei harangok“-kal versenyző ezen operettjét adták elő ma este a színházban Láng Ödön jutalomjátékául Patajnő Vida Etel urnó felleptével. A közönség a színházat zsufolásig megtöltötte és a szíveségből fellept Patajnő Vida Etel urnót az egész est folyamán alatt sürű taps-viharokkal tüntette ki. Láng Ödön, mint ezt minden fellepéséről el lehet mondani, ma este is igyekezett feladatát megoldani, sajnos azonban, hogy benne ez az igyekezet méltányolható csupán, mert bizony hangja fogyatékos, hiányzik belőle az érces csengés s ennélfogva sok érvényre juttatni való szépség veszik el éneke alatt. Perényi szép tenorját, melyet a rekedtség csak kevésbé tömpított, ugyszintén Berzók Margit szép szop-ránját teljes mértékben érvényesítették.

S e főszereplőkkel egész jó lett volna az operette este, ha a már e helyről számtalanszor megrótt férfi és női khórusok ingadozásai és dissonáns hangjai meg nem rontják a harmóniát. Szánalomra méltó az a vergődés, mit ez az operette-khórus véghez visz.

A zenekar nagyon fogyatékos és ezért nem eléggé élvezhető.

Hoffmann meséi.

Szombat, február 8.

Offenbach Jakabnak, kiről bátran elmondhatjuk, hogy az operette írók atyja, mestere, ezenfelül a leg-

eredetibb szellem, mert vagy félszázat tevő operettjeinek egy taktusában sem ismétli magát soha, — ezen kétség-kívül egyik legnagyobb hírnevű művét adták elő ma este a színházban. Fűtredi urtól valóban merész vállalkozás volt a rendelkezésre álló erővel a nagy hangterjedelemre irt és nagy énekbéli tudást igénylő dallamokban bővelkedő ezen mesterműnek előadása. Annál kelme-sebb volt csalódásunk, mert az előadás általában jó volt, Berzók Margit kisasszony pedig valóságos exellált Stella, Olympia és Antónia bárnas szerepében.

Minden egyes énekszám, így a II. felvonásbeli szólója, a III. felvonásbeli duettjei után nyílt színen hosszasan tapsolták. Játéka is feltétlenül dicséretet érdemel. Nagy kár lenne, ha ezt a kitűnő színésznőt nélkülöznünk kellene esetleg a jövő szezonban. Mellette Perényit (Hoffmann) kell megemlítenünk, ki a II. felvonástól kezdve könnyedén győzte le csengő és férfias tenorjával a partitúra magas hangjait. Gy. Mészáros Kornélia kis szerepében dicséretet érdemel, ugyszintén Láng Ödön, nemkülönbön Ferenczy és Tisztai. A karok már ma este is sokat routottak, egynemely helyen türhetőek voltak. A zenekar fogyatékosága ma is érezhető volt.

Tudnivalók a kiállításról.

Még csak néhány hónap és benn vagyunk a nagy nemzeti ünnepe eseményeiben, a milleniumi országos ki-állítás gazdag panorámájában. A kiállítási igazgatóság minden esztálya lázas buzgalommal s mindamellet mind-denre kiterjedő gondossággal végzi az ez alkalomra szük-séges előkészületeket. Napról-napra újabb gyakor-latú intézkedések történnek arra nézve, hogy a kiállításon való részvétel módozatairól, a kiállítás és annak ló-gatása összes körülményeiről mindenki gyors és alapos értesítést nyerjen. Erre a célra szolgálunk ama legújabb intézkedések is, melyek a kiállítási tárgyak beszállítá-sára, a kiállítandó tárgyak detailszerű elárúsítására s a kisiparosok és kiskereskedők tömeges felrúdlására vonatkoznak. Különösen ez utóbbi intézkedés elismerésre méltó nyilvánulása annak a törekvésnek, hogy az orszá-gos kiállítás hasznos tanulságait a társadalom kevésbé vagyonos osztálya számára is könnyen hozzáférhetővé tegyék.

A kiállítási igazgatóság és a kereskedelmi miniszter újabb intézkedéseit a következőkben ismertetjük:

A kiállítási tárgyak csomagolása és beszállítása.

Mindazoknak, akik az ezredéves országos kiállítá-son mint kiállítók résztvenni szándékoznak, a csoma-golás és beszállítás körül egyöntudó eljárást kell követ-niök. A kiállítandó tárgyakat folyó évi március 15-étől április 15-éig terjedő időben mulhatatlanul be kell küldeni; sőt azok a tárgyak, melyeknek elhelyezése hosszabb rendezkedést, szerelést vagy alapozást igényel, már most februárban is szállíthatók. A kiállítandó tárgyak szilárd anyagba, lehetőleg erős faládba csomagolandók, melyeknek födelét csavarszőkekkel kell lezárni. Egy esoma-gba vagy ládába csak egy kiállítónak egy csoportba tartozó tárgyai helyezhetők, kivéve a gyűjteményes kiállítások tárgyait. Minden csomagba két árújegyzék teendő, a csomag vagy láda oldalán és födelén pedig ragcédula alkalmazandó, melyen a kiállító nevét, a fel-adási állomást, a csomagok darab- és sorszámát kell föl-tüntetni. A kiállítás igazgatóságát a kiállító értesíteni tartozik, hogy tárgyait mikor és hol adta föl; viszont a kiállítási igazgatóság azonnal értesíti a kiállítót, mi-helyt csomagja megérkezett. A vasuton vagy hajóval küldött tárgyak rendes fuvarlevelekkel adandók föl, a vasutakkal és hajózó társaságokkal megállapított díjszabás mellet, mely minden állomáson betekinthető. E díjtételekben a kezelési illeték, a törvényes szállítási adó, az esetleges hídvár és pótilleték is már befigyaltatók. A tárgyak postán is küldhetők. Címül elég „Budapest — kiállítás“ t írni, míg a küldeményre ráirandó: „Kiállítási tárgyak“. Bérmentetlenség vagy utánvétellel kiállítási tárgyak nem adhatók föl. A Budapestre érkezett tárgyakat a kiállítás szállítóhelye el a kiállítás megfelelő csarnokaiba, a kiállítónak utólagosan felszámítandó szállítási költség mellett. Minden kiállítónak fontos érdeke, hogy tárgyai minél előbb, de a kitűzött határidőben okvetlen beér-kezzenek. Egyébként az igazgatóság készséggel szolgál további felvilágosításokkal is.

A kiállítási tárgyak elárúsítása.

Az ezredéves kiállításon bemutatott tárgyak köz-vetlen a kiállító, vagy ennek megbízottja, vagy az igaz-gatóság kebelében szervezett elárúsító osztály közremű-ködésével árusíthatók el. A közvetlen elárúsítás joga azonban csak olyan tárgyakra vonatkozik, melyek a kiállítás területén készültek, mint a minők például az emléktárgyak, ékszerék, díszmütagyak, házi-ipar, — mulakatos — élelmezési cikkek, művirágok stb. és olyan kiállított cikkek, melyek nem tartoznak a kiállítási szabályzatban megállapított azon tárgyak közé, melyek a kiállítás bezárása előtt el nem vihetők. Aki azonban az efféle kiállított tárgyait akár detailszerűen, akár köz-vetlentül maga akarja elárúsítani, az tartozik a kiállítás igazgatóságához engedélyért folyamodni, tartozik a meg-állapított elárúsítási illetéket fizetni, végül megbízottját az igazgatóságnál bejelenteni. A ki állító módon engedélyt kapott az elárúsításra, az megbízottja számára szabad be-menetre jogosító munkás-jegyre tarthat igényt. Másrészt a kiállító igénybe vehetik az igazgatóság kebelében szerve-zett elárúsító-osztályt, illetve a feltételekkel megbízott szem-élyzetet, amely esetben külön elárúsítási engedélyt nem kell kérniök s elárúsítási illeték helyett csupán a tenyleg eladott tárgyak után tartoznak jutalékot fizetni. Végül kívánhatják, hogy az elárúsítás eredményéről rész-letes könyvkivonat kézbesíttessék nekik, valamint, hogy a kiállított tárgyak alapján javukra megrendelések is fogadtassanak el. Mindenesetre jól teszik a kiállító, ha ebbeli szándékukat minél előbb bejelentik.

Kisiparosok, kiskereskedők és segédmunkások tömeges felrúdlása.

A kereskedelmi miniszter, mint az ezredéves ki-állítás országos bizottságának elnöke rendeletet küldött valamennyi magyarországi kereskedelmi- és iparkama-

Ajánlkozás.

Egy 50 éves intelligens urfi nő, ki a házvezetés minden ágában kellő jártassággal bír, ajánlkozik mint házvezetőnő vagy kulcsárnő elfesebb urakhoz vagy papokhoz. Bővebb értesítés nyerhető a kiadóhivatásban.

163. szám.
kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zsabalyai járásához tartozó Goszpodince községében leköszönés folytán évi 300 ft fizetéssel javadalmazott rendőrfelügyelő állás ürtült meg. Pályázati kérvények **1896. évi március hó 8-ig** alulírott elöljárósághoz küldendők. Pályázók kötelesek igazolni, hogy: a) magyar honpolgárok, b) védkötelezettségüknek megfeleleltek, 24. életévüket betöltötték, a 60-ikat el nem érték, c) feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek, d) teljesen egészségesek, e) írni, olvasni tudnak és a községben divó nyelvet szóban bírják, f) hogy a magyar nyelvet szóban és írásban oly tökéletesen tudják, hogy azon az előirt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek. Megjegyeztetik, hogy kiszolgált altisztek és m. kir. esendőrök előnyben részesülnek. A ruházatot és felszerelést a község adja. Goszpodincén, 1896. évi február hó 6-án.

3-1

Az elöljáróság.

7. sz.
kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Cservenka községében a községi képviselőtestületnek 1895. szeptember 16-án 24. sz. a. hozott törvényhatóságilag jóváhagyott határozata folytán, a rendőrség egy gyalogrendőrrel megszaportatván, ezen állásra ezennel pályázatot nyitunk. A rendőr fizetése évi 300 ft, mely összeg utólagos havi részletekben fizetetik. A felszerelést a megválasztandó rendőr a községtől kapja, a szükséges ruházatot azonban sajátjából köteles beszerezni. A pályázati kérvények, melyekben kimutatandó, hogy a pályázó magyar honpolgár, védkötelezettségének eleget tett, 24-ik életévét betöltötte és 60-ikat még el nem érte, feddhetlen erkölcsű és teljesen rovatlan előéletű, teljesen egészséges, írni olvasni tud, és végül a községben divó német főnyelvet bírja, **f. évi március hó 1-ig** a község jegyzőjénél beadandók. Cservenka, 1896. évi február hó 6-án.

3-1

Az előjáróság.

1281. sz.
kig. 1896.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járás Gajdobra község állományába tartozó, leköszönés folytán évi 402 ft fizetéssel javadalmazott rendőrfelügyelő állás ürtült meg. Pályázati kérvények **folyó évi február hó 27-ig** alulírott főszolgabíróhoz küldendők. Pályázók kötelesek igazolni, hogy: a) magyar honpolgárok; b) védkötelezettségüknek megfeleleltek, 24. életévüket betöltötték a 60-ikat pedig el nem érték; c) feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek; d) teljesen egészségesek; e) írni olvasni tudnak és a községben divó német nyelvet szóban bírják; f) a rendőrfelügyelő állásra ezenkívül, hogy a magyar nyelvet szóban és írásban oly tökéletesen tudják, hogy azon az előirt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek. Palánka, 1896. évi február hó 7-én.

Hipp Dezső,
főszolgabíró.

667. szám.
kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

A leköszönés folytán megüresedett és 300 ft évi fizetéssel javadalmazott Kernysa községi irtokai állásra ezennel pályázatot nyitok s felhivom az ezen állást elnyerni óhajtozókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **február hó 28-áig** nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem. Zombor, 1896. évi január hó 30-án.

Tárcsáy,
főszolgabíró.

3-3

rához, melyben tudatja velük mindazon kedvezményeket, melyekben a kiállításra tömegesen felránduló hazai kisiparosok, kiskereskedők és segédmunkások részestülhetnek. Ezek szerint az ily tömeges felrándulásban résztvevők az állami vasutak vonalain II-od osztályu féljeggyel a III-ik osztályon és III-ik osztályu egész jeggyel a II-ik osztályon utazhatnak Budapestre és vissza. Intézkedett továbbá a miniszter, hogy e látogató csoportok kivételesen 20 krajcáros mérsékelt jeggyel léphessenek be a kiállítás területére, állandó, díjmentes kalauzolás s a kiállítás területén való olesó étkezés mellett. A miniszter megkereste a fő- és székváros hatóságát is az iránt, hogy a népiskoláiban berendezett tömegszállásokat első sorban ezen, a miniszteritől kezdeményezett tömeges felrándulás résztvevőinek tartsa főnn. Mindez intézkedéssel sikertült biztosítania a miniszternek, hogy a m. kir. államvasutak zónadijszabása szerint a XIV. körzetben lakó mesterember, kiskereskedő, ipari segédmunkás 8 forinttal képes lesz fel- és leutazásának III. osztályu menetjegyét, két napi szállását, 2 belépti jegyét és 2 ebédjét kifizetni; a VIII. körzethez tartozó vidéken lakó költségeit a felsorolt címeken 5 frt 50 krral, a IV. körzethez tartozó vidéken lakót 4 frttal lehet előirányozni. A jelentkező csoportok részére, melyeknek a miniszter óhajtaása szerint, legalább 30-30 résztvevőből kell állniok, jegyfizeteket fognak kiadni, melyekben a menettér- és beléptijegy, továbbá a szállásra és ebédre szóló utalványok lesznek. Az utazás napját és programját, nemkülönben a felránduló csoportok szervezését a miniszter az illető kereskedelmi- és iparkamarára bizza.

CSARNOK.

Télen.

Szél süvölt kint, hull a hó,
Ide bent csak, itt a jó! —
Kint a nap is didereg —
Itt van csak bent, jó meleg.

Fázhat is kint, azt hiszem
Télapó — s tén mérgiben
Rázza öszült üstökét
Oly haraggal szerte-szét...

De fúzzon csak jól, a vén —
Egy cseppet se szánom én
Azt az irigy vén ravaszt —
Mért üzte el a tavaszt?...

Hallgasd csak, mint tombol ő?
Még megérjük, hogy be jó —
Maradj csak kint télapó,
Néked itt bent nem való.

Itt tavasz van, kikelet,
— Ne hozd ránk lát a telet.
Lelkünk itt bent úgy hevül —
Ha bejössz te, még lehül...

Vagy jöjjön csak, ha jöhet?
E didergő öreget
Befogadjuk: ugy-e bár?
Hisz oda kint régen jár —
Legalább szívünkön itt
— Felmelegszik egy kicsit.

Herke Mihály.

Utazás ős Budavárába.

Kovasóczy uram Kassán megkapta a fermánt Küp-rili Mohamed pasától, a nagyvezértől, melyben az állott írva, hogy a halhatatlan Allah nevelje hosszúra élete árnyékát a nagy padisah búséges kezes-barányának: a hitetlen gyaurnak, — de siessen föl Buda várába, a keleti birodalom aranyos kulcsába, a próféta fényes előhábába Abdi pasához, mert különben nyakára ereszti az egri örséget. Azok a jancsárok, spahik pedig nem igen értik a tréfát.

Nosza erre jó Kovasóczy uram kiadta mindenféle a parancsot a készülésre. Nagy stürgés-forgás támadt ekkor az ur parancsára. A nehéz társzekerek nyikorgó tengelyeire mázsaszámra kenték a szolgák az avas hájat; emeletes, pihés dunnák, puha párnák bélelték ki az ekbős szekerek belsejét. Könyörtelenül öldösték a szakácslegények az apró marhákat és a közeli nyirest kopaszra tarolták az apród fiuk a sütő nyársakért. Sulyos vasládákat hurooltak elé a hajduk; azokban vannak a nagyasszony ruhái: selyem szoknyák, gyöngyös kötények, ingvállak paszománys főkötők, nehéz arany láncok, fülönfüggők, kőöntnyük, derékszorító arany-pántok, kirakva dusan ékkövekkel: magas sarku karmazsin cipellők, kiteremtettéze ezüst pikkelyekkel, aranyujtással gazdagon. A pincemesternek is meggyült a dolga; a jóféle hegyalji mázslást korsókba, kulacsokba fejtette, ugy helyezte el parázs széna közé a saraglyában, gondosan betakargatva gyékényvel, nehogy az uton baja essék a melegtől.

És elindulának nagy kísérettel Buda várába, Abdi pasa fényes színe elé. Négy napon, négy éjszakán keresztül ment a csapat, haladtak a rakott társzekerek. Nem érte ugyan őket az uton semmi baj; de eltörődve, fáradtan értek a Duna pesti partjára, ahol órák-hosszáig vesződött Kovasóczy uram az örménykufárokkal, míg végre meg tudtak egyezni, hogy az örmény a tulsó partra szállítsa a társaságot. Ez szerencsésen meg is történt minden baj nélkül; csak egy vezetőkló ugrott a Dunába, megjedve valami bolond lövéstől, mely az Istenhegy felől elhangzék.

Végre nagy bajlódás után a vizivárosi bástyarészen keresztül valóságos fölmásztak Budavárába, a hol

az utcákon élénk, mozgalmas élet folyt. Örmény, arab kalmárok zagyva lármája, alkuvása verte föl a bazárokká átalakított bolthelyiségekben a tompa visszhangot; mese-mondó fellab-k ülnek az utca-sarkokon és mondják el a mesét a három péri-ről, vagy adják föl a találos kérdéseket, melyek fölött vigan kacag a szakállas bég, a durva kard, a mosolygó spahi; sőt meg-megáll a napfényes időben egy-egy, bő salaváriba bujt, sürün lefátyolozott asszony is, kiket vizsga szemekkel kísér pár épésnyire a sárga arcu eunuch.

Amoda tovább kacér rártartással kínálgatja a piláfot az anatóliai asszony és fűrgén siklik ki a jancsár ölelő karjai közül. Nehéz a levegő, a mint elterjeng benne a róza-olaj kábító illata, melyet lármas hangon kínálgat a vén georgiai. Ha ez nem tetszik, itt az édes sörbeth; vagy akár gyöngyragyó, vagy gyauroktól elrabolt fegyverek, nyeregtekarak. Van miben válogatni. A mecset karsu minaretjéből aláhángzik a müezzin elnyujtott, éneklő szava: „Allah il Allah, rasul il Allah!” És a mint fölkelnek a földről a kelet felé leborult hívők, ide veri a gyöngye szellő a szomszédból a guzlica zümmögő hangját, mely mellett a hurik és bajadérok kelletik magukat észbontó táncokkal a lebuiban lebzselő katonáknak. A másik utcában kigyóbnívölök mutatják tudományukat; dühöngő dervisek keringenek örült-sebes forgással, hogy mikor lihegve, eltikkadva összerogyanak, fölkeltsék a járó-kelők figyelmét.

Vig kedvvel, nem törődve a háborus világgal, dalolja végig a széles-kedvű csausz a maga nótáját:

Su gelir taslarlan.
Karsé-ki jamaclarlan.
Tozlu' uma há örejim
O sungullu saclarlan.

(A víz jön a kövekről.
Szemközti hegyoldalról:
Nadrágszárhoz kapesot kötik
Ama puha hajakból.)

Kovasóczy uram és Zsuzsánna asszony, kiket nyomon követtek a hajduk, kábulva, elfáradtan bámulták a szingazdag képet, melyet Buda várának utcái, házai és az a mozgalmas élet, mely azokon folyik, — nyujtottak. Dehogy is gondoltak ők ebben a percen Abdi pasára és szigorú parancsára, mikor imhol az asszony megrakbatja a társzekeret keleti csecsebecsékkel.

*

Ime, ezt a kort, melyben a Kelet uralkodott ott, hol világverő hollós Mátyás vésett örök emléket a magyar dicsőségnek a történelem maradáno lapjaira; ezt a képet, mely a kelet uralmának baldoklása volt Buda várában a művelt nyugat kulturáját előlni igyekezett az ozman terjeszkedési vágy: ezt a kort, ezt a mozgalmas, élénk képet fogja élénk varázsolni az a buzgó törekvés, az a hazafias lelkesedés és munkásság, melyet írők, művészek, műépítésszek fejtenek ki, hogy létre hozzák az orsz. kiállítással kapcsolatosan, a budapesti állatkertnek e célra szánt óriási területén „Os Budavára“-t ugy, a mint az állott harmadfélszáz évvel ezelőtt, összes épületeivel, felholdas mecseteivel, tarka népességével és ennek szokásaival.

És ha jó Kovasóczy uram szép unokája, bármily távol lakozzék is a szép fővárostól, kedves élete párjával, családjával utra szándékozik kelni, hogy ezeréves hazánk gyönyörűen kifejlett fővárosa — és nemzeti fejlődésünket, dicsőségben, tudományban erős haladásunkat bemutató ezredéves országos kiállításunk mellett megtekintsék „Os Budavára“-t, hogy milyen volt akkor, mikor jó Kovasóczy uram ikapja járt benne Zsuzsánna nagyasszonnyal és deli hajduival: bizony a csapat bizvást elmaradhat mellőlük; a társzekerek tengelyei tovább száradhatnak a koci-színben; a pincetokot is otthon lehet hagyni, — csak az ünneplő ruhákat nem.

Az órcapatok pihenhetnek békén, mert ha Kovasóczy uram egyszerűen levél útján a budapesti Hungária szállodában levő „Millenium, utazási és ellátási vállalat“-nál annyi részvételi jegyet rendel meg, amennyire szüksége van, azzal beletül a család a vonat egyik kényelmes fülkéjébe és a vasut rövid pár óra alatt felröpti a székes fővárosba, a hol a jegyeiért teljes ellátást kap ott, a hol ő akarja, (senki sem fogja korlátozni, hogy hol lakják, hol étkezzenek), megtekintheti a nevezetességeket, az országos kiállítást és kitünően mulathat „Os Budavárában.“

Katona Imre.

Temetésen.

A résztvevőknek sápadt homlokára
Sötét felhőket vet a bánat árnya;
Az érzőbb szívű embereknek
Szemből könnyeseppek perengnek;
— Főnnhangon egy zokog csupán: —
Az árva fájó jajja ez:
„Anyám, oh kedves jó anyám!...“
... Halkan rebeg imát a pap. Utána
Leengedik a holtat új lakába.
— „Az égbe szállt ezóta lelke.“
Igy sutlog a hívők seregje.
Az árva erre égre néz
S szemébe ez könnyű helyett
Elégedett mosolyt idéz...

Hartmann János.

Felolós szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ.
köz-és váltó-üggyéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

Népbank
bejegyzett takaré- és hitelszövetkezet Zomborban.

HIRDETMÉNY.

Van szerencsénk a t. szövetkezeti tagokat f. évi február hó 16. napján d. n. 3 órákor a zombori kereskedelmi és iparbank helyiségében tartandó

XII. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívni. Az 1895. évről szóló mérleg, úgy a felügyelő-tanács jelentése a titkári hivatalban megtekinthető.

Napirend:

1. Igazgatói jelentés az üzletről, mérleg előterjesztése és jóváhagyása, a nyereség-felosztás meghatározása.
2. Felügyelő-tanács jelentése.
3. Felmentvény megadása.
4. Az elnök választása, a felügyelő-tanács, úgy az igazgatósági tagoknak kiegészítése.
5. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 36. §-ának ez évbéli foganatosítása tárgyában.
6. Hitelesítő bizottság választása.

Zombor, 1896. évi február hó 9-én.

„Népbank“ bejegyzett takaré- és hitelszövetkezet igazgatósága nevében

BIKÁR SIMON,
elnök.

292. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

A 2/1891. sz. községi szabályrendelettel szervezett községi rendőrség létszámában megüresedett egy lovasrendőri állásra, melylyel évi 200 frt készpénz fizetés és 100 frt lóátalány van összekötve, ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázó által igazolandó, hogy:

- a) magyar honpolgár,
- b) védkötelezettségének megfelelt, 24. életévét betöltötte, az 50 iket pedig el nem érte,
- c) feddhetlen erkölcsű, teljesen rovatlan előéletű,
- d) teljesen egészséges,
- e) a szolgálati utasításból folyó írásbeli ügyek elvégzéséhez a magyar nyelvet szóban és írásban, a községen divó szerb nyelvet szóban bírja.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik:

1. Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezményezett altisztek és kiszolgált állami csendőröknek.
2. A hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyéneknek.

3. Kifogás nélküli rendőrségi szolgálatban (nem felelős őri minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.

4. Végül előnynek tekintetik a nőtlenység.

Fenti körülmények és előnyök közirattal igazolandók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítvánnyal olyképen igazolandó, hogy a szellemi és fizikai állapot és főbb érzékeknek, hallás és látásnak teljes bírása is kiténjék.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva, alulirt elöljárósághoz 1896. évi február hó 20-ig beérőlag benyújtandók.

A ruházatot a rendőr sajátjából tartozik fedezni, a felszerelést a község adja.

Kelt O-Szopáron, 1896. évi február hó 3-án.

Az elöljáróság.

137. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

A Katymár községi évi 400 frt javadalmazással egybekötött segédjegyzői állás lekötésére folytatott megüresedésén, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom tehát pályázni kívánókat, hogy az 1883. évi I. t. c. 6. §., illetve a vármegyei törvényhatósági bizottság által 6. község. 1887. sz. a. alkotott szabályrendeletben előirt képesítésiüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényeiket alulirothoz február hó 14-éig nyújtsák be, a később érkezett folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

Bács-Almás, 1896. évi január hó 30-án.

Vojnits Máté,

főszolgabíró.

2-2

996/1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megyében (O-Morovica községbeni székhelylyel) üresedésbe jött XXV. körállatorvosi állás betöltése céljából pályázatot nyitok.

Ezen körbe 6220 lelket számláló O-Morovica község, Felső-Roglatica pusztával és 4586 lelket számláló Pacser község tartozik.

Ezen állás javadalmazása 600 frt, mely összegből O-Morovica község 400 frtot, Pacser község 200 frtot fizet havi előleges részletekben.

Az állatok gyógykezelésének díjazása az 1888. évi VII. t. c. 130. § a alapján egyezségiileg fog megállapítani.

O-Morovica községben a vágóbiztosi teendőket a szabályrendeletileg meghatározott díjazás mellett teljesíteni köteles.

Felhívom tehát a pályázni szándékozókat, hogy pályázati kérvényüket az 1888. évi XVII. t. c. 296., 297. és 298. §-aiban mondottakhoz képest állatorvosi gyakorlatra jogosító oklevéllel, erkölcsi és eddigi szolgálatokról szóló bizonyítvánnyal felszerelve 1896. évi február hó 28-áig annyal inkább nyújtsák be, mivel később érkeztek figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kitézteni.

B.-Topolya, 1896. évi január hó 29-én.

Császár,

főszolgabíró.

3-2

Csakis magyarul beszélő fiatal
szakácsnő

kerestetik Vaskútra. Ajánlatok „Konyhaegylet“ cím alatt e hó 15-éig. Személyes megjelenés előny.

11. — ad 1896. közgy. sz.

Haszonbéri hirdetés.

O Kanizsa nagyközség a tulajdonát képező tiszai hajóhidon és kompon befolyó vámpjövédelmet husz évi időtartamra haszonbérbe adja a bérlemény tárgyainak jó karban tartásának kötelezettsége mellett.

Az árverés folyó évi március 15-ik napján délután 4 és fél órákor fog a község-haza tanács-teremben megtartatni.

Versenyezni élő szóval és zárt írásbeli ajánlatokkal is lehet.

Bánatpénz ezer korona, vagy készpénzben, vagy árfolyam szerint számítandó értékpapirokban, avagy takarékpénztári betétkönyvecskében.

Az öt pecsétes borítékban lévő és bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatoknak legkésőbb folyó évi március hó 15 ik napjának délutáni 4 és fél órájáig a község elöljáróságához benyújtva kell lenni.

A vonatkozó árverési feltételek f. é. február hó 15-ik napjától kezdve a szokásos hivatalos órákban tek. Tóth Kálmán községi iktató urnál betekinthezők.

O-Kanizsa, 1896. évi február hó 8-án.

Mihály Sándor,

közs. I. jegyző.

Körmöti László,

közs. I. bírő.

2-szeres és 3-szoros termékek
csakis mesterségesen szárított

MŰTRÁGYÁVAL

érhetők el. *—26

A vármegyei Gazdasági Egyesület a „HUNGARIA“ műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvénytársaság képviseletét az egész megyére elvállalta s így nemcsak készséggel nyújt tájékoztatást mindenkinek a műtrágyák kérdésében, hanem a beszerzést is díjtalanul eszközli.

795. szám.

1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó közhírre teszi, miszerint Schumacher Györgynek Jámor Béla elleni 267 frt 35 kr s járuléka iránti ügyében lefoglalt és 444 frtra becsült butor, ágyneműk, 2 tehén, 3 sertés és 1 zongorából álló ingóságok a helyszínén, vagyis a monostorszeghi Ferencsatorna mellett levő alperes lakásán 1896. évi február hó 29-én délelőtti 10 órákor nyilvános árverés útján a becsáron alól is eladatnak.

Mire a venni szándékozókat ezennel hívatnak.

Kelt Apatinban, 1896. évi február hó 6-án.

Oláh János,

kir. bir. végrehajtó.

3-1

Eladó ház.

Bajai utcán 429. szám alatt fekvő lakház, mely áll 5 szoba, 1 konyha, éléskamara és pince, egy alsó épület 2 szoba, konyha, pince, istálló, kocsifélszer és nagy kertből, szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonossal levélileg **Tiborfi Kálmán** csantavéri gyógyszerészszel, vagy **Mangold Mária** zombori lakosnővel. 3-2

Uj fodrásznő.

Alulirott tisztelettel tudatom Zombor város és vidéke nagyérdemű hölgyközönségével, miszerint a **hajművészet** minden ágában oly tökéletes kiképzést nyertem az első budapesti cégeknek, hogy a legkényesebb igényeknek is mindenkor megfelelek.

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását és támogatását kérve vagyok

tisztelettel

Staab Mariska,
fodrásznő.

3-2

Lakása: Zrínyi (volt párisi)-utca. Müller-féle ház.

464. szám.

kig. 1896.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bajai járáshoz tartozó Csávoly községben lekötésére folytatott üresedésbe jött községi szülész-női állásra pályázatot nyitok.

Ezen állás javadalmazása: 31 frt 50 kr készpénz, 7 frt buza illetmény és egy öl lágú hasab fa természetben, továbbá a szüléseknél esetenként 1 frt díjazás a felektől.

Felhívom tehát a pályázni szándékozókat, hogy kérvényeiket Bács-Bodrogh vármegyei törvényhatósági bizottságának 6/1887. számú szabályrendeletében előirt módon felszerelve a bajai szolgabírószághoz f. évi február hó 20-ig annál inkább nyújtsák be, mivel a később beérkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Baján, 1896. évi január hó 31-én.

Főszolgabíró helyett:

Scultéty,
szolgabíró.

24. szám.

1896.

Árlejtési hirdetmény.

Horgos csongrádmegyei községben fölépitendő **r. kath. plébánia összes munkálataira f. évi március hó 3-ik napján d. e. 10 órákor** fogja a főgyőbázmegyei hatóság megbízásából nsgs Macskovics Pál t. kanonok, és érseki irodaigazgató ur az érsekuradalmi mérnök közbenjöttével **Kalocsán az érsekuradalmi mérnök lakásán** az árlejtést nyilvános szóbeli versenytárgyalás és ennek megtörtéttével netalan szabályszerűen beadott zárt írásbeli ajánlatok alapján megtartani. Az építési költség, a költségvetés szerint 2,275 frt 29 krt tesz ki, minden munkát és anyagot beleértve.

A versenytárgyaláson résztvenni szándékozókat 1100 frt bánatpénzt tartoznak az árlejtést megelőzőleg letenni. Írásbeli zárt ajánlatok csak az esetben vehetők figyelembe, ha azok az árverést megelőző napig adtak be nsgs Macskovics Pál érseki irodaigazgató urhoz, ha azok az ajánlattevőkre az árverési feltételek értelmében kötelező erejűek, és ha végül a megszabott bánatpénzzel el vannak látva.

A tervek, a költségvetés és az árverési feltételek az érsekuradalmi mérnöki hivatalnál Kalocsán a reudes hivatalos órákban f. évi február 10-től bárki által megtekinthetők.

Írásbeli kérdézősködések alulirothoz intézendők, ki is szivesen fog felvilágosításokat nyújtani.

Kalocsa, 1896. február 5-én.

Kikindai Aladár,

érsekuradalmi mérnök.

DRÉHER ANTAL SERFŐZDÉJE KÖBÁNYA.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

Zomborban, Széchenyi István-körút,
6. sz. alatt saját házamban egy

Hordó- és palack-sörrel

létesítettem és hogy ott a **legkitünőbb minőségű**

hordó- és palack-söreim

kaphatók.
8-5

Kiváló tisztelettel
DRÉHER ANTAL.

EK.

zás.

ns urí nő, ki
gában kellő
ik mint ház-
nő elfesebb
Bövebb ér-
ivatalban.

mény.

járáshoz tartozó
olytán évi 300 frt
állás írt meg.
vi március hó
k.
gy:

24. életévüket

esen rovatlan elő-

égen divó nyelvet

ban és írásban oly
írásbeli teendőket

altisztek és m. kir.

zség adja.

hó 6-án.

üljáróság.

mény.

képviseletét illet-
a. hozott törvény-
lytán, a rendőrség
ván, ezen állásra
fizetése évi 300 frt,
en fizettetik. A fel-
községtől kapja, a
köteles beszerezni.
mutatandó, hogy a
zetségének eleget
ikát még el nem
rovatlan előéletű,
és végül a község-
vi március hó

6-án.

elöljáróság.

zat.

ai járás Gajdobra
és folytán évi 402
etői állás írt meg.
vi február hó
endők.

gy:

24. életévüket

érték;

esen rovatlan elő-

zségben divó német

sívtől, hogy a ma-
tökéletesen tudják,
et biztosan végezni

7-én.

Dezső,

szolgabíró.

etmény.

üresedett és 300
Kernyaja községi
nyitok s felhívom
at, hogy szabály-
rvényüket hozzám
be, mert a később

hó 30-án.

rczay,

szolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bresztovác községében lemondás folytán megüresedett egy 220 forint évi fizetéssel javadalmazott gyalogrendőri és egy 220 frt évi fizetés s 120 frt lótar-tási átalánnyal javadalmazott lovas-rendőri állásra ezen-nel pályázat iratlik ki.

Ezen állásokra csak oly egyének alkalmazha-tók, akik:

- a) magyar honpolgárok;
- b) védkötelezettségüknek megfeleltek, 24. életévü- ket betöltötték, a 60 at pedig el nem érték;
- c) feddhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan elő- életűek;
- d) teljesen egészségesek;
- e) írni és olvasni tudnak, és a községben divó német és szerb nyelvet bírják.

Az alkalmazásnál elsőbbség adandó:

- 1. Az 1873. évi II. t. c. értelmében kedvezménye- zett altisztek s kiszolgált állami csendőrnököknek.
- 2. A hadsereg és honvédségnél kiszolgált egyé- neknek.

3. Kifogás nélküli rendőrségi szolgálatban (nem felelős őri minőségben) alkalmazásban állott egyéneknek.

4. Végül előnynek tekintetik a szolgálati magyar nyelvnek szó- és írásban való bírása, valamint a nótlenség.

Fenti körülmények és előnyök közokiratokkal igazol- andók, az egészségi állapot törvényhatósági orvosi bizonyítvánnyal olyképp igazolandó, hogy a szellemi és fizikai állapot és a főbb érzéseknek, hallás és látásnak teljes bírása is kitényjék.

Pályázati kérvények fentiek szerint okmányolva alóli- rtt előjárásághoz **fol- yó évi február hó 20-ig** benyújtandók.

A rubázatot és a lovat a rendőrök sajátjukból tartoznak fedezni; a többi feltételek alóli- rtt előjárásá- nál bármikor megtudhatók.

Kelt Bács-Bresztovác, 1896. évi február hó 1-én.

Zányi Félix, **Vogl József,**
jegyző. bíró.

Földhitelesítők, háztulajdonosok és építésszek figyelmébe.

Az alulírott vállalat ezennel ajánlkozik mindennemű

jelzálog-kölcsönök

eszközlésére **4 1/2 % kamat** és a **legelőnyö- sebb törlesztési módzatok** mellett.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

Központi bankbizományi iroda
BUDAPESTEN, V. Nádor-utca 17. sz.

Báli csokrok és virágok.

A folyó hó 15-én megtartandó **megyei bál** alkalmából alulírott ajánlja a saját kertészetében kapható **kamélia, rózsá, szegfű, jacint, primula, viola** és **harangvirág**ból ké- szített és díszesen előállított **kézi- és mell- csokrait**.

Megrendeléseket már most is elfogad
Zombor, 1896. évi február hó 6-án,

Goeser Vida,
városi kertész.

Hirdetmény.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelezete” ez évi rendes közgyűlését **f. évi március hó 8. napján d. e. 10 órakor** tartja meg Budapesten az intézet saját helyiségében (Bálvány-utca 19. szám).

Napirend:

- 1. Az évi üzleteredményről szóló igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentés tárgyalása.
- 2. Zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
- 3. A tiszta jövedelemről való rendelkezés.
- 4. Az igazgatóság előterjesztése és indítványa az 5 1/2 % -os záloglevél-hamisítási ügyben.
- 5. Az alapszabályok 44. §-a értelmében kilépő három igazgatósági tag helyének betöltése.
- 6. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, ezek a 28. §-a szerint magukat a közgyűlésen törvényhatóságoként alakított gyűléstől választott megbatalmazottjaik által képvisel- tethek s záloglevelekben felvett kölcsönök együttes összegének minden 250.000 frtja után egy-egy ily kép- viselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből.

Felhívotnak ennélfogva Bács-Bodrogh megye terü- letén lakó adósok, hogy amennyiben magukat a fentjel- zett napon tartandó ez évi rendes közgyűlésen képvisel- tetni óhajtják, az általuk összesen felvett 5.182.100 frtnyi záloglevél-kölcsön után 20 azaz husz képviselő megvá- lasztása céljából **Bács-Bodrogh vármegye székhá- zának tanácskozási kistermében folyó évi február hó 21-én d. e. 10 órakor** tartandó választó-gyűlésen megjelenni, részvételi jogosultságukat igazoló fizetési könyvet magukkal hozni sziveskedjenek.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelezete.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

Községi nyomtatványokból nagy raktár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Meghívás.

Az ó- és török-kanizsai takarékpénztár az 1896. évi **rendes közgyűlését folyó évi február hó 25-én délután 2 órakor** az intézet saját helyiségeiben fogja megtartani, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

- 1. Közgyűlési elnök választása.
- 2. Az igazgatóság évi jelentése és általa a felügyelő-bizottság jelentése kapcsán előterjesztett zárszá- madások tárgyalása.
- 3. A tiszta nyeresemény felosztása, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
- 4. A felügyelő-bizottság újbóli megválasztása 1 évre.
- 5. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes tag kijelölése.

O-Kanizsa, 1896. évi január hó 26-án.

Az ó- és török-kanizsai takarékpénztár igazgatósága.

Tartozik. Mérleg-számla 1895. december 31-én. Követel.

V a g y o n	Összeg		T e h e r	Összeg	
	frt	kr		frt	kr
Ingatlan számla (intézeti ház)	5000	—	Részvénytőke (400000 korona)	200000	—
Előlegek (értékpapirokra)	10578	—	Átmeneti kamatok	11039	22
Pénztári készlet	16172	14	Betétek 605 drb könyv	54578	96
Jelzálogkölcsönök	81011	02	Két hitelező	764	41
Leszámlítási számla:			Haszonrész számla (Tantiém)	2403	60
váltókban	890	drb 605512-52	Tiszta nyeresemény	28885	—
levonva tovább adott 300 drb 286348-85					
maradt a tárcában	590	drb 319163-67			
Kötvényekben	3552	drb			
Adósok (intézetek folyó számlában)		4369 77			
		78880 19			
				78880	19

O-Kanizsán, 1895. évi december hó 31-én.

Kaíga Gyula s. k., **Grüner Jakob s. k.,** **Kráhl Lajos s. k.,** **Kiss Sándor s. k.,**
 I. igazgató. II. igazgató. titkár-könyvelő. pénztáros.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Van szereencénk a tisztelt közgyűlésnek jelenteni, hogy kötelességünknek megfelelően, az ó- és török-kanizsai takarékpénztár ügykezelését a lefolyt évben figyelemmel kísértük; a könyvelést és pénztárt időnként megvizsgáltuk és azokat minden tekintetben megfelelő szabattal és pontossággal kezelve találtuk.

Az igazgatóság által előterjesztett 1895. évi zárszámadás leltározást igénylő tételeinek helyességéről darabonkénti rovacsolás útján szerettünk magunknak meggyőződést; egyéb vizsgálatunknál pedig a szabattosan vezetett könyvek győztek meg bennünket arról, hogy a benutartott mérleg adatai a tiszta valóságoknak megfelelnek.

A 28.885 frtot tevő tiszta nyeresemény mikénti felosztására nézve csatlakozunk az idevonatkozó igazgató-sági javaslatához és kérjük a tisztelt közgyűlést, miszerint fentebbiek alapján úgy az igazgatóság, valamint részünkre is a lefolyt üzletre a felmentvényt megadni sziveskedjék.

O-Kanizsán, 1896. évi január hó 26-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Deutsch Ferenc s. k. Hesser János s. k. Dukay Lukács s. k.

PLUTOS

A bábolnai állami ménesebirtok állati kórházában kipróbálva —
egyéghatása hivatalos okiratban elismerésben részesült.

Kitűnő izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó,
gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi s izomcsúz vagy lobos bántalmaknál, ugy- szintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat. Az állatok izomatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg tejsav képződik, ha az elernyett állatok végtagjai, a mellékelt utasítás értelmében, bedörzsöltetnek ezen szerrel, a képződmény gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér.

E megbecsülhetlen gazdasági kincs egyedüli raktára:

TÁRCZAY ISTVÁN

GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.